

فصل پنجم

معدن

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

معدن : مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره برداری از آن اقتصادی می باشد) و ماشین آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف ، تجهیز و بهره برداری و کانه آرایبی از کانسار ایجاد شده است .

کانه آرایبی : به کلیه عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله و یا تفکیک کانه ها از یکدیگر صورت می گیرد ، کانه آرایبی اطلاق می شود .

معدن در حال بهره برداری : معدنی که دارای مجوز بهره برداری از وزارت صنایع و معادن (برای معادن غیر از شن و ماسه) یا از شهرداری ها و فرمانداری ها (برای معادن شن و ماسه) می باشد و در سال آمارگیری ، حداقل مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته یا ناپیوسته مجموعه ای از عملیات استخراج (در پاره ای از موارد همراه با کانه آرایبی) برای به دست آوردن کانه قابل فروش در آن انجام می شود .

مدیریت خصوصی : مدیریتی است که توسط افراد یا موسسات خصوصی اعمال می شود .

مدیریت عمومی : مدیریتی است که توسط وزارتخانه ها ، سازمانهای دولتی ، نهادهای انقلاب اسلامی ، بانک ها و شهرداری ها اعمال می شود .

شاغلان : کلیه افرادی که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای معدن کار می کنند . شاغلان از نظر وظیفه ای که دارند به شاغلان خط تولید (ماهر و ساده) و سایر شاغلان تفکیک می شوند . در طرح آمارگیری از معادن در حال بهره برداری کشور ، منظور از تعداد شاغلان ، متوسط شاغلان در سال می باشد .

شاغلان ماهر خط تولید : کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه ای که کسب کرده اند ، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند مانند مهندسان ، تکنسین های فنی ، استادکاران ، سرکارگران ، کارگران ماهر ، تعمیرکاران و رانندگانی که در خط تولید مشغول به کار هستند .

شاغلان ساده خط تولید : کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد ، مانند کارگران ساده ، باربران و بارگیران که در خط تولید مشغول به کار هستند .

سایر شاغلان : کارکنانی هستند که در معدن یا دفتر مرکزی به کار اداری ، مالی و خدماتی اشتغال داشته و بطور مستقیم در امر استخراج و تولید دخالت ندارد و عموماً کارمند نامیده می شوند .

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران : عبارت است از مزد و حقوق و سایر پرداختی ها (پول ، کالا و ...) به مزد و حقوق بگیران .

تولید مواد معدنی : مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می باشد .

ارزش تولیدات : ارزش مواد معدنی استخراج شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولید کننده ، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است .

سرمایه گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه ای) : تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه ای (مجموع ارزش خرید یا تحصیل یا ساخت اموال سرمایه ای جدید و هزینه تعمیرات اساسی اموال سرمایه ای منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه ای) طی دوره زمانی معین را سرمایه گذاری گویند .

اموال سرمایه ای : ماشین آلات ، وسایل ، ابزار و تجهیزاتی هستند که برای انجام فعالیتهای تولیدی یا ایجاد خدمت به کار گرفته می شوند و عمر مفید اقتصادی آنها معمولاً از یکسال بیشتر است . ماشین آلات تولید و تجهیزات نیرو ، ابزار و وسایل کار با دوام ، لوازم و تجهیزات اداری ، وسایل نقلیه ، زمین و ساختمان نمونه هایی از اموال سرمایه ای به شمار می روند .

ارزش افزوده : عبارت است از ارزش دریافتی ها (ستانده ها) منهای ارزش پرداختی ها (داده ها) .

ارزش دریافتی ها (ستانده ها) : عبارت است از ارزش تولیدات مواد معدنی ، سایر تولیدات ، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه ای توسط شاغلان و سایر دریافتی های معادن که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی ، تعمیرات جزئی ساختمان ، لوازم و تجهیزات اداری ، تعمیرات جزئی ماشین آلات آزمایشگاه و غیره می باشد .

ارزش پرداختیها (داده ها) : عبارت است از ارزش مواد ، ابزار و وسایل کار کم دوام ، سوخت مصرف شده ، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختی ها که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی ، تعمیرات جزئی ساختمان ، لوازم و تجهیزات اداری ، تعمیرات جزئی ماشین آلات ، آزمایشگاه و غیره می باشد .

شرکت تعاونی : رجوع شود به تعاریف و مفاهیم " فصل ۴ - کشاورزی ، جنگلداری و شیلات " .

شرکت تعاونی معدنی : نوعی شرکت تعاونی که در زمینه استخراج ، بهره برداری و فروش مواد استخراج شده از معادن فعالیت دارد .

۱ - ۵ - مشخصات عمومی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

تعداد شاغلان (نفر)	تعداد معادن		جمع	سال و فعالیت
	نحوه مدیریت			
	عمومی	خصوصی		
۹۱	۰	۰	۹۱	۱۳۸۶.....
۴	خصوصی	-	۴	استخراج سنگهای فلزی غیر آهنی.....
۴	خصوصی	-	۴	کرومیت.....
۴۱	خصوصی	-	۴۱	سنگهای تزئینی.....
۱۱	خصوصی	۰	۱۱	سنگ گچ.....
۳۱	خصوصی	۰	۳۱	کائولن ، خاک نسوز و ۰۰۰.....

مأخذ - نمایندگی صنایع و معادن شهرستان کاشمر .

۲ - ۵ - تعداد شاغلان^(۱) معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

سایر شاغلان (اداری ، مالی ، خدماتی)	شاغلان خط تولید		جمع	سال و فعالیت
	ساده	ماهر		
۳۳	۴۵	۱۳	۹۱	۱۳۸۶.....
۰	۳	۱	۴	استخراج سنگهای فلزی غیر آهنی.....
۷	۳۱	۵	۴۱	استخراج شن و ماسه و ..
۰	۹	۲	۱۱	سنگهای تزئینی.....
۲۶	۲	۵	۳۱	سنگ گچ.....
				کائولن ، خاک نسوز و.....

۱- تعداد شاغلان معدنی که در آن ، انجام بخشی از فعالیتهای استخراج به صورت کنتراتی به دیگران واگذار شده ، جزء شاغلان معدن به حساب نیامده است .
مأخذ - نمایندگی صنایع و معادن شهرستان کاشمر .

۳- ۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

مقدار تولید		سال و فعالیت
شن و ماسه ، بالاست و پوکه معدنی (مترمکعب)	مواد معدنی به جزء شن و ماسه ، بالاست و پوکه معدنی (تن)	
*	۱۵۱۰۰	۱۳۸۶.....
*	۱۵۰۰	استخراج سنگهای فلزی غیر آهنی.....
*	۱۵۰۰	کرومیت.....
*	۳۳۰۰۰	استخراج شن و ماسه و.....
*	۲۰۰۰۰	سنگهای تزئینی ^(۱) .....
*	۲۹۸۰۰	سنگ گچ.....
*	۲۹۸۰۰	کائولن ، خاک نسوز ^(۲) .....

۱- استخراج سنگهای تزئینی مرمروپ ، مرمرگلدانی ، مرمریت قرمز کوپ ، مرمر لیمویی کوپ ، مرمر لیمویی لاشه ، مرمریت سفید کوپ ، سایر انواع تراورتن ، انواع گرانیت ، سنگ چینی ساده و بازالت و ۰۰۰ می باشد .
 ۲- خاک نسوز ، خاک صنعتی و کرونا می باشد .
 مأخذ - نمایندگی صنایع و معادن شهرستان کاشمر.

۴- ۵- مشخصات عمومی شرکت های تعاونی معدنی فعال بر حسب بخش در پایان سال

سرمایه (هزار ریال)	شاغلان	عضو	تعداد	سال و فعالیت
۱۲۰۰۰۰	۱۰	۸	۱	۱۳۸۵.....
۱۲۰۰۰۰	۱۰	۸	۱	۱۳۸۶.....
۱۲۰۰۰۰	۱۰	۸	۱	استخراج نمک.....

مأخذ - اداره تعاون شهرستان کاشمر